

THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN LIFELONG LEARNING TENDENCIES AND AIMS OF USING FACEBOOK

(FACEBOOK KULLANIM AMAÇLARI İLE YAŞAMBOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ)

Halil İbrahim HASESKİ¹
Yusuf Levent ŞAHİN²
Eray YILMAZ³
Osman EROL⁴

ABSTRACT

In this study, it has been aimed to determine the relationship of people's lifelong learning skills and use of Facebook. In accordance with this purpose, "Aim of Using Facebook Scale" for determining the use of Facebook and "Lifelong Learning Tendency Scale" for determining skills of lifelong learning is implemented to 1086 Facebook users. As a result of Pearson correlation analysis between total scores of scales, the relationship is statistically significant. As a result of Pearson correlation analysis between subscales, the relation between Facebook usage in social relations and all subscales of Lifelong Learning Scale is statistically significant. The relation between Facebook usage in studies and Lifelong Learning Tendency subscales named "Motivation", "Permanence", "Deprivation of Wonder in Learning" is statistically significant. The relation between Facebook usage in daily use and Lifelong Learning Tendency subscales named "Deprivation of Learning Arrangement" and "Deprivation of Wonder in Learning" is statistically significant. In line with the findings of the research, facilities provided with social networking offer important opportunities in the context of lifelong learning.

Keywords: Lifelong learning, online social networks, Facebook, lifelong learning tendencies, aims of using Facebook.

ÖZET

Bu çalışmada bireylerin Facebook kullanım durumları ile yaşamboyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda Facebook kullanıcısı olan 1086 kişinin Facebook kullanım durumlarının belirlenmesi için "Facebook Kullanım Amacı Ölçeği", yaşamboyu öğrenme eğilimlerinin belirlenmesi için ise "Yaşamboyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği" uygulanmıştır. Ölçeklerin toplam puanları arasında yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda istatistiki olarak anlamlı ilişki belirlenmiştir. Ölçeklerin alt boyutları arasında gerçekleştirilen Pearson korelasyon analizleri sonucunda ise Facebook'un sosyal ilişkilere ilişkin kullanımı ile Yaşamboyu Öğrenme Ölçeğinin tüm alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Facebook'un çalışmalara ilişkin kullanımı ile Yaşamboyu Öğrenme Ölçeğinin "Motivasyon", "Sebat" ve "Öğrenmede Merak Yoksunluğu" alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Facebook'un günlük amaçla kullanımı ile Yaşamboyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeğinin "Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk" ve "Öğrenmede Merak Yoksunluğu" alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Araştırmanın bulguları doğrultusunda, sosyal paylaşım ağlarının sağladığı olanakların yaşamboyu öğrenme bağlamında önemli fırsatlar taşıdığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşamboyu öğrenme, çevrimiçi sosyal paylaşım ağları, Facebook, yaşamboyu öğrenme eğilimleri, Facebook kullanım amaçları.

¹ Arş. Gör., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü.

E-posta: himhaseski@anadolu.edu.tr

² Yard. Doç Dr., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü. **E-posta:** ylsahin@anadolu.edu.tr

³ Öğretmen, T.C. Ziraat Bankası Balıkesir Fen Lisesi. **E-posta:** eray_yilmaz@yahoo.com

⁴ Öğr. Gör., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü. **E-posta:** oerol@mehmetakif.edu.tr

SUMMARY

Introduction

Complexification of social roles and increasing the importance of individual caused the changes in the features that the modern age people should have and the process in question revives the identification of features of information society people. The individuals of information society are the people who are dutiful for humanity, need for knowledge, know how to access the information he needs (Şahin and Kuzu, 2010), are capable of active usage toward his necessity and have ability to product new information (Akkoyunlu, 2008). The necessity of bringing people in the society the features in question revives the necessity of training people towards this issue and features the thought of permanently learning. In the face of fast knowledge production which is realized in every field at the present day, the necessity for up-to-date of individual's available knowledge and skills, which continues after school process of learning activities, reveals the obligation of the activity during his life (Knowles, 2009).

Lifelong learning is a learning approach which states the attendance to learning activities in every step of their life from birth to death and expresses permanent self-improvement (UNESCO, 2013). Laal (2013) describes the lifelong learning as being attendant to learning activities for individual's total development during his life. Biçerli (2012) indicates lifelong learning as the attempt of permanently increasing their sufficiency by trainings in school or out school.

The concept of lifelong learning which reveals in the 20th century in paralel with social development and increasing necessities, is emphasized by UNESCO in 1972 for the first time in the international field; the necessity for permanent learning process is stated on the purpose of individual's settlement in the developing society and increasing living standards (Faure et al., 1972). In the report of OECD in 1973, lifelong learning process is studied as a professional development and is stated as the important attempt for reviving the economies of nations (EURYDICE, 2000). In 1993, the necessity of providing equal education chance for everyone and the necessity of developing lifelong learning opportunities about increasing individual's sufficiency as proffession are stated in The Green Paper prepared by European Commission (European Commission, 1993). In 1995, in The White Paper published by the same Commission, it is focused on the research that includes available activities for development about lifelong learning, which should be done by member nations of this Commission (European Commission, 1995). In 1996, the importance of working all constitutions together for adoption of community's lifelong learning culture and gaining functionality of the performing activities in this field effectively is come up (European Union, 1996). Nowadays all these performing studies supported understanding of the necessity of lifelong learning activities, gaining social conciousness about this subject, popularizing the activities which make learning lifelong.

The development in internet technologies gains currency as an imporant factor supporting to generalize lifelong learning possibilities and form new learning

chances (Gorard and Selwyn, 2005). Thanks to the technologies in question, knowledge is shared as independent from time and place (Korucu and Çakır, 2014); the people from all ages can access datas about the subject he needs rapidly. Analysed during timeline process, web 1.0 technologies which enables the single-sided presentation of knowledge in the beginning, revives web 2.0 technologies which include sharing environment such as blog, wiki, forums by developing in timeline (Cormode and Krishnamurthy, 2008; O'Reilly, 2009). Thanks to web 2.0 technologies, internet started to address to almost individuals at all ages by gaining more effective structure (Alexander, 2006). Especially most commonly used in our time, social networks admitted as one of web 2.0 technologies (Pavlicek, 2013), accelerate the usage of educational context by increasing the qualification of these technologies.

Social networks are virtual sharing environments which individuals at all ages from different environments can join, interact and keep in contact with each other (Mcloughlin and Lee, 2007), they can transfer opinions and thoughts about different subjects (Öztürk and Akgün, 2012), they can create a friendship group toward their interested areas or can join any available groups (Kadushin, 2012), they can share multimedia content such as pictures and videos primarily with other people (Ryan, 2011). Thanks to social networks such as Facebook, Twitter, MySpace, LinkedIn, Google+, people at all ages can interact each other (Köse and Çal, 2012) and they can share different content. Today, Facebook with more than 1.31 billion users, Twitter with more than 645 million users, Google+ with more than 500 million users and LinkedIn with more than 238 million users (Pew Research Center, 2013) exhibit the global popularity.

Day by day, development of features offered and the number of users rapidly increased strengthen the potential of social networks. The potential of interaction in question and reaching wide population of social networks (Liccardi et al., 2007), extends learning beyond school (Beckett and Hager, 2002; Klamma et al., 2007; Moolenaar and Daly, 2012) by providing to exhibit new chances which intend the usage in education of these environments (Özmen, Aküzüm, Sünkür and Baysal, 2011; Yuen and Yuen, 2008). Thanks to social networks, individuals can create groups in the same purpose, (Toprak, 2009), they can exchange datas by interacting with expertises interested subjects or the others who aim for learning (Rennie and Morrison, 2013) and they can gain opportunities to learn from each other's experiences (Calvó-Armengol, Patacchini and Zenou, 2009).

In the researches at literature about the usage in teaching and learning process of social networks, that students have positive opinions about the usage of social networks for learning (Kert and Kert, 2010), that the discussion environment created on social networks enriches learning activities (İşman and Hamutoğlu, 2013), provides information exchange about lessons, enable to comment on subject (Toğay, Akdur, Yetişen and Bilici, 2013) and that the lesson is taught on these environments is more interesting than traditional teaching environment (Ekici and Kıyıcı, 2012) are identified. In these researches, that activities can be formed by sharing documents and multimedia materials on social networks; that in possible

educational activities the skills such as cooperative learning, survey, questioning, critical thinking, solving a problem can be improved (Gülbahar, Kalelioğlu and Madran, 2010; Llorens and Capdeferro, 2011; McDonald, 2013) are asserted.

According to results of these researches, social networks are said to carry a very important potential about making the learning process lifelong. Facebook with more than 1 billion users and raising possibilities day by day points out as most popular worldwide used social network site (Pew Research Center, 2013; Statistic Brain Center, 2014).

Purpose

In this study, the identification of the relation between aims of Facebook usage and lifelong learning tendencies is targeted. In this purpose, following research questions are aimed to respond :

Facebook users,

1. What is level of lifelong learning tendencies?
2. How do Facebook usage aims show distribution?
3. Is there any meaningful bond between Facebook usage aims and lifelong learning tendencies?

Method

The relational survey method is used in purpose of determining the relation between aims of Facebook usage for individuals and lifelong learning tendencies in this study. The correlational survey method is a research patten used for collecting datas over wide communities and examining the relation between two or more variables (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz and Demirel, 2013).

The Facebook users in Turkey generate the universe of the research. However, because of the massiveness of the universe, the random sampling method is used. The random sampling method is a sampling method which predicts to have the chance of being selected equal and independent for all the elements in the universe (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu and Yıldırım, 2004). The research sample consists of 1086 people whose ages show differences between 9 and 75, chosen by random sampling method, who use Facebook application that has 30000 active users monthly.

“Facebook Usage Purpose Scale” (FUPS) which was developed by Mazman (2009), was formed with 11 items in 5 point likert scale, whose internal consistency is identified as .793, is used. The scale in question comprises of three subscales, these are ‘Social Relations’ composed of 7 items, ‘About Studies’ composed of 2 items and ‘Daily Use’ composed of 2 items. For identifying lifelong learning tendency of the participants, ‘Lifelong Learning Tendency Scale’ (LLTS) which was developed by Diker Coşkun (2009), was formed 27 items in 6 point likert scale, whose internal consistency is identified as .890 is applied. The scale in question comprises of four subscales, these are ‘Motivation’, ‘Persistence’, ‘The Lack of Organizing Learning’, ‘Lack of Curiosity’. Both of the scales in question are applied to the participants online.

Results

Responses to reversing entry situated in the scales used in the study are organised by reversely coding. For fixing of the extreme values on the data set, the responses to the items are transformed to Z score. According to the rates of Z score, available rates out of the gap between -3 and +3 are qualified as extreme values (Çokluk, Şekercioğlu and Büyüköztürk, 2012), for the extreme values are unseen as a result of the committed research. In order to designate the normal distribution of the scales used in the direction of datas which were obtained from the participants in the research, the skewness and kurtosis values were analysed. If skewness and kurtosis values in the data set are between -1 and +1, it indicates the distribution in question is normal (Huck, 2012). As a result of the committed research, the total score distribution of the scales and the point distribution in subscales are stated to display a normal distribution.

For the determination of the correlation between the total score of the scales and the points in subscales, Pearson Correlation analysis is applied. Pearson Correlation analysis is a method of analysis which is used to determine the correlations of constant factors that have normal distributions (Altunışık et al., 2004). According to criteria while correlation analyses interpreting; if correlation coefficient is between 1.00-0.70, it symbolizes high correlation; if correlation coefficient is between 0.70-0.30, it symbolizes medium correlation; if correlation parameter is between 0.30-0.00, it symbolizes low correlation (Büyüköztürk, 2011).

According to the first research question, participants have low level mean score ($\bar{x}=2,44$) at “Motivation” subscale which includes positive items, have medium level mean score ($\bar{x}=2,77$) at “Persistence” subscale which includes positive items and have medium level mean score ($\bar{x}=3,44$) at “The Lack of Learning Organization” subscale, which includes negative items at lifelong learning tendency scale. However, at the “The Lack of Curiosity” subscale which includes negative items, the students have high level mean score ($\bar{x}=5,32$). According to the second research question, the general scale points of the individuals who joined the research are seen to indicate the usage intensity at medium level ($2,67 \leq \bar{x} < 3,66$). When compared on average values, the participants are said to use Facebook for the purposes of mostly ‘Daily Use’ ($\bar{x} < 3,36$), following ‘Social Relations’ ($\bar{x} < 2,93$) and ‘About the studies’ ($\bar{x} < 2,61$). Results of Pearson Correlation analysis committed for the aim of examination of the relations between each Facebook usage aims and lifelong learning tendencies are represented in the following table:

Table 1. The Table of Pearson Correlation Related to Scales and Subscales

	LLTS Subscales			
	Motivation	Persistence	The Lack of Organising Learning	The Lack of Curiosity in Learning
FUAS Subscales				
Social Relationships	,133**	,101**	-,213**	-,220**
About Studies	,281**	,194**	-,042	-,076*
Daily Use	-,020	,011	-,277**	-,268**

** p<.01

* p<.05

According to the result of the analysis, it is seen to be a low level relation at total relation between subscales of both scales ($0 \leq r < 3.00$). On the other hand, Facebook usage aims are said to be a low relation on lifelong learning tendency. It is indicated a negative relationship between ‘The Lack of Organizing Learning’ which includes negative meaning of lifelong learning tendency scale and the ‘Lack of Curiosity’ levels and subscales of Facebook usage aim scale ($p < .05$).

Discussion

In the result of the research, not only is it revealed that Facebook is used for several purposes commonly, but also it is remarked that the purpose of educational usage is at the bottom. Considering that Facebook has useable features in the context of educational aims (Aydın, 2012; Irwin, Ball, Desbrow and Leveritt, 2012; Pollara and Zhu, 2011), the planning and applications of the social sharing network in question for more effective usage of educational context are considered to run an important inactive potential about increasing lifelong learning tendencies of the individuals. Considering that the level of curiosity during learning process, the individuals feel the necessity of learning and start to move in the direction of this necessity (Berlyne, 1978; Day, 1982; Güleç, Çelik and Demirhan, 2012; Loewenstein, 1994); their levels of motivation and persistence are effective factors to provide the progression of learning process and to achieve learning aims (Bandura, 1988; Çolakoğlu, 2002; Derrick, 2003; Diker Coşkun and Demirel, 2012; Evans, 2003; McCombs, 1991; Rheinberg, Vollmeyer and Rollett, 2000), the usage of social networks such as Facebook at lifelong learning process is said to increase the level of persistence in the direction of reaching learning aims by arousing interest and motivating them into learning process.

Self-regulation skills during learning process is an important factor for the direction of self-learning of the individuals and reaching their specific learning goals (Pintrich, 1999; Reio, 2004; Zimmerman and Pons, 1986). In the direction of the evidence of the research, the participants are observed to be insufficient. The

skills in question shows the relation with the educational usage of Facebook. Social networks are said to be a clue for lifelong learning about effective usage. Therefore, the individuals need to prepare the activities that improve self-regulation skills in the applications for increasing lifelong learning tendency.

Conclusion

In the result of the research, weak level relations between Facebook usage aims of the individuals and lifelong learning tendencies are identified. Detailed researches are needed for the subject to understand clearly. At the next research about the subject in question, discussing the level of lifelong learning process more generally, the examination on its relation with social networks' usage can reach important findings. Furthermore that the participants are chosen by regarding of the variance of sexes make it possible to reach different findings in the following researches. The findings about the subject can be reached by using methods of data collecting such as interview and observation qualitatively in the following researches. Social networks' usage and effects in lifelong learning process can be revealed as total point of view by using different scales about the subject quantitatively and by applying the multivariate statistics such as regression and path analysis on obtained data. It is thought to gain new pointviews to educational politicians, education planners, learning designers, adult trainers and all the constitutions submitting education services about the subject for social networks during lifelong learning process using more effectively in the light of the findings of these further researches. According to the decisions to be taken, the plans to be organized, by providing to desing systematic educational applications on social networks for making learning lifelong and having the opportunities to learn according to the necessities of the individuals, the qualities as personal, social, professional of human resources can be raised and be contributed to their development. The action researches can be carried out with the purpose of developing the available situation by identifying functionality and effectiveness in process of applications to be prepared.

GİRİŞ

Hızla artan bilimsel enformasyona paralel olarak gelişen teknolojik olanaklar, kültürel etkileşim ve bunların sonucunda oluşan toplumsal değişim, bilgi toplumunun temellerini oluşturmuştur. Bu süreçte toplumsal rollerin karmaşıklaşması ve bireye verilen önemin artması, modern çağın insanında olması gereken özelliklerin değişmesine neden olmuş ve söz konusu süreç bilgi toplumu insanın özelliklerinin tanımlanmasını gündeme getirmiştir. Bilgi toplumunun bireyleri, insanlığa karşı sorumluluk taşıyan, bilgiye ihtiyaç duyan, ihtiyaç duyduğu bilgiye nasıl ulaşacağını bilen (Şahin ve Kuzu, 2010), ulaştığı bilgiyi kendi ihtiyacı doğrultusunda aktif olarak kullanabilen ve yeni bilgi üretme becerisine sahip olan bireylerdir (Akkoyunlu, 2008). Söz konusu özelliklerin toplumdaki bireylere kazandırılması ihtiyacı, bireylerin bu doğrultuda eğitilmeleri gerekliliğini gündeme getirmiş ve öğrenme eyleminin sürekli kılınması düşüncesini ön plana çıkarmıştır. Günümüzde her alanda gerçekleştirilen hızlı bilgi üretimi karşısında bireylerin, mevcut bilgi ve becerilerini güncel tutma ihtiyacı, öğrenme faaliyetlerinin okul sürecinin ötesine taşınıp, bireylerin hayatları boyunca devam eden bir etkinlik haline gelmesi zorunluluğunu doğurmuştur (Knowles, 2009). Bu zorunluluk yaşamboyu öğrenme kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Yaşamboyu Öğrenme

Yaşamboyu öğrenme, bireylerin doğumlarından ölümlerine kadar hayatlarının her aşamasında öğrenme faaliyetlerine dâhil olması ve kendilerini sürekli geliştirmelerini ifade eden bir öğrenme yaklaşımıdır (UNESCO, 2013). Laal (2013) yaşamboyu öğrenmeyi bireylerin hayatları boyunca bütünsel gelişimlerine yönelik öğrenme etkinlikleri içinde olması olarak tanımlamaktadır. Biçerli (2012) yaşamboyu öğrenmeyi, bireylerin dâhil oldukları okul ve okul dışı eğitimler ile sahip oldukları nitelikleri sürekli olarak artırma girişimi olduğunu belirtmektedir. Söz konusu tanımlardan yaşamboyu öğrenmenin, bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda hayatlarının her aşamasında öğrenme eylemi içinde olmasını vurgulayan bir yaklaşım olduğu anlaşılmaktadır. Yaşamboyu öğrenme yaklaşıma ilişkin toplumsal anlamda oluşturulan anlayış, zamansal süreç içerisinde gerçekleştirilen çalışmalar sayesinde yaygınlaşmış ve yapılandırılmıştır.

Toplumsal gelişime ve artan bireysel ihtiyaçlara paralel olarak 20. yüzyılda gündeme gelen yaşamboyu öğrenme kavramı, uluslararası alanda ilk kez 1972 yılında UNESCO tarafından vurgulanmış olup, bireylerin gelişen topluma ayak uydurabilmeleri ve hayat standartlarının yükseltilmesi amacıyla öğrenme sürecinin hayat boyu devam etmesi gerekliliği ifade edilmiştir (Faure ve ark., 1972). 1973 yılında OECD tarafından hazırlanan raporda ise, yaşamboyu öğrenme süreci mesleki gelişim kapsamında ele alınmış ve bu sürecin, ülkelerin ekonomilerini canlandıracak önemli bir girişim olduğu belirtilmiştir (EURYDICE, 2000). 1993 yılında Avrupa Komisyonu'nun hazırladığı Yeşil Bülten'de herkese eşit eğitim olanağı sağlanmasının gerekliliği ifade edilip, bireylerin mesleki anlamda yeterliliklerini arttırmaları konusunda yaşamboyu öğrenme fırsatlarının geliştirilmesinin gerekliliği vurgulanmış (European Commission, 1993); aynı

komisyonun 1995 yılında yayınladığı Beyaz Bülten’de ise, yaşamboyu öğrenme konusunda mevcut faaliyetlerin geliştirilmesi için, birlik üyesi ülkeler tarafından yürütülecek çalışmalar üzerine odaklanılmıştır (European Commission, 1995). 1996 yılında Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan raporda ise, toplumun yaşamboyu öğrenme kültürünü benimsemesi ve bu alanda yapılan faaliyetlerin etkili bir biçimde işlerlik kazanması için, tüm kurumların birlikte çalışmasının önemi gündeme getirilmiştir (European Union, 1996). Gerçekleştirilen tüm bu çalışmalar, günümüzde yaşamboyu öğrenme etkinliklerinin gerekliliğinin anlaşılmasını, konu ile ilgili toplumsal bilinç kazanılmasını ve öğrenmeyi yaşamboyu kılacak etkinliklerin yaygınlaştırılmasını desteklemiştir.

İnternet teknolojilerindeki gelişim yaşamboyu öğrenme olanaklarının yaygınlaştırılmasını ve yeni öğrenme fırsatları oluşturulmasını destekleyen önemli bir etken olarak gündeme gelmektedir (Gorard ve Selwyn, 2005). Söz konusu teknolojiler sayesinde, bilginin zaman ve mekândan bağımsız olarak paylaşılması sağlanabilmekte (Korucu ve Çakır, 2014), her yaşta insan ihtiyaç duyduğu konuda aradığı bilgiye hızlı bir biçimde ulaşabilmektedir. Zamansal süreç içerisinde incelendiğinde, önceleri bilginin tek taraflı sunumuna olanak veren web 1.0 teknolojileri zaman içerisinde gelişerek, kullanıcıların etkileşimini daha üst düzeye taşıyan bloglar, wikiler, forumlar gibi paylaşım ortamlarını bünyesinde barındıran web 2.0 teknolojilerini gündeme getirmiştir (Cormode ve Krishnamurthy, 2008; O’Reilly, 2009). Web 2.0 teknolojileri sayesinde internet daha işlevsel bir yapı kazanarak, hemen her yaşta bireye hitap etmeye başlamıştır (Alexander, 2006). Özellikle günümüzde en yaygın kullanılan web 2.0 teknolojilerinden biri olarak kabul gören sosyal paylaşım ağları (Pavlicek, 2013), bu teknolojilerin niteliğini arttırarak, eğitsel bağlamlarda kullanımına hız kazandırmıştır.

Yaşamboyu Öğrenmede Sosyal Paylaşım Ağlarının Yeri

Sosyal paylaşım ağları, farklı ortamlardaki her yaşta bireyin dâhil olabildiği, birbirleriyle etkileşimde ve iletişimde bulunabildiği (McLoughlin ve Lee, 2007), çeşitli konular ile ilgili görüş ve düşüncelerini aktarabildiği (Öztürk ve Akgün, 2012), ilgi alanları doğrultusunda arkadaş grupları kurabildiği ya da mevcut gruplara dâhil olabildiği (Kadushin, 2012), başta resimler ve videolar olmak üzere, çeşitli çoklu ortam içeriklerini diğer insanlarla paylaşabildiği sanal paylaşım ortamlarıdır (Ryan, 2011). Facebook, Twitter, MySpace, LinkedIn, Google+ gibi sosyal paylaşım ağları sayesinde, her yaşta insan birbirleriyle etkileşimde bulunabilmekte (Köse ve Çal, 2012) ve çeşitli paylaşımlar yapabilmektedirler. Tüm bu özellikler, söz konusu sosyal paylaşım ağlarının kısa zamanda geniş kitleler tarafından benimsenmesine ve yaygın olarak kullanılmasına yol açmıştır. Günümüz itibarıyla 1.31 milyardan fazla kullanıcıya sahip Facebook, 645 milyondan fazla üyeyi barındıran Twitter, yine 500 milyondan fazla kişiyi bünyesine katmış olan Google+ ve 238 milyondan fazla kullanıcıya sahip olan LinkedIn (Pew Research Center, 2013), sosyal paylaşım ağlarının dünya çapındaki popülerliğini ortaya koymaktadır.

Her geçen gün sundukları özelliklerinin gelişmesi ve hızla artan kullanıcı sayıları, sosyal paylaşım ağlarının sahip olduğu potansiyeli güçlendirmektedir. Sosyal paylaşım ağlarının söz konusu iletişim ve geniş kitlelere ulaşma potansiyeli (Liccardi ve ark., 2007), bu ortamların eğitimde kullanılmasına yönelik yeni olanaklar ortaya koymasını sağlayıp (Özmen, Aküzüm, Sünkür ve Baysal, 2011; Yuen ve Yuen, 2008) öğrenmeyi okul sınırlarının ötesine taşımaktadır (Beckett ve Hager, 2002; Klamma ve ark., 2007; Moolenaar ve Daly, 2012). Sosyal paylaşım ağları sayesinde bireyler aynı amaç doğrultusunda gruplar oluşturabilmekte (Toprak, 2009), konu alanı uzmanları ya da diğer öğrenme amacı taşıyan bireylerle etkileşime geçip, bilgi alışverişinde bulunabilmekte (Rennie ve Morrison, 2013) ve birbirlerinin deneyimlerinden öğrenme fırsatı elde edebilmektedirler (Calvó-Armengol, Patacchini ve Zenou, 2009). Bir başka ifade ile bilgi çağının bireyleri, sosyal paylaşım ağlarının sunduğu iletişim ve etkileşim özellikleri sayesinde, yeni öğrenme fırsatları yakalayabilmekte ve öğrenmenin yaşamboyu kılınmasında önemli bir imkândan yararlanmaktadırlar.

Alanyazında sosyal paylaşım ağlarının öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılmasına yönelik yürütülen araştırmalarda, öğrencilerin sosyal paylaşım ağlarının öğrenme amacıyla kullanımına yönelik olumlu görüşlere sahip oldukları (Kert ve Kert, 2010), sosyal paylaşım ağları üzerinden oluşturulan tartışma ortamının öğrenme etkinliklerini zenginleştirdiği (İşman ve Hamutoğlu, 2013), ders ile ilgili bilgi alışverişinde bulunmayı sağlayıp, konu ile ilgili yorumlar yapmayı mümkün kıldığı (Toğay, Akdur, Yetişen ve Bilici, 2013) ve bu ortamlar üzerinden işlenen dersin, geleneksel öğretim ortamına kıyasla daha ilgi çekici olduğu (Ekici ve Kırıyıcı, 2012) belirlenmiştir. Ayrıca yapılan çalışmalarda, sosyal paylaşım ağları üzerinden belgeler ve çoklu ortam materyalleri paylaşılıp, etkinlikler düzenlenebileceği; yapılacak eğitsel etkinliklerde işbirlikli öğrenme, araştırma, sorgulama, eleştirel düşünme, problem çözme gibi becerilerin geliştirilebileceği (Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran, 2010; Llorens ve Capdeferro, 2011; McDonald, 2013) ortaya konulmuştur.

Yapılan araştırmaların sonuçlarından, sosyal paylaşım ağlarının öğrenme sürecinin yaşamboyu kılınması konusunda oldukça önemli bir potansiyel taşımakta olduğu söylenebilir. Bir milyarı aşkın üye sayısı ve her geçen gün artan olanakları ile Facebook ise, dünya çapında en çok kullanılan sosyal paylaşım ağı sitesi (Pew Research Center, 2013; Statistic Brain Center, 2014) olma ünvanıyla dikkat çekmektedir. Sahip olduğu kullanıcı sayısı, sunduğu iletişim ve etkileşim olanakları göz önünde bulundurulduğunda, Facebook'un yaşamboyu öğrenme amacıyla kullanılmasını araştırmacılar açısından ilgi uyandırmaktadır. Bu doğrultuda, bireylerin Facebook kullanım amaçlarının yaşamboyu öğrenme eğilimleri ile olası ilişkilerinin belirlenmesi, konu ile ilgili daha kapsamlı bir anlayış oluşturulmasına ve bu alanda yapılacak uygulamalar ile ileriki araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, bireylerin Facebook kullanım amaçları ile yaşamboyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişki incelenmektedir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmaktadır :

Facebook kullanıcılarının,

1. Yaşamboyu öğrenme eğilimleri ne düzeydedir?
2. Facebook kullanım amaçları nasıl bir dağılım göstermektedir?
3. Facebook kullanım amaçları ile yaşamboyu öğrenme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, bireylerin Facebook kullanma amaçları ile yaşamboyu öğrenme eğilimlerinin arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, geniş kitlelerin üzerinde veri toplayıp, iki ya da daha fazla değişkenin arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla kullanılan bir araştırma desenidir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki Facebook kullanıcıları oluşturmaktadır. Ancak evrenin büyüklüğü nedeniyle örneklem alma yöntemine gidilmiştir. Bu amaçla basit rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit rassal örnekleme yöntemi, evrendeki her elemanın eşit ve bağımsız seçilme şansına sahip olmasını öngören bir örnekleme yöntemidir (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2004). Araştırma örneklemini aylık aktif otuz bin kullanıcısı olan bir Facebook uygulamasını kullanan ve basit rassal örneklem yoluyla belirlenen ve yaşları 9 ile 75 arasında değişen 1086 kişi oluşturmaktadır.

Örnekleme oluşturan 1086 kişinin % 93.55'i (1016 kişi) erkek, % 6.44'ü (70 kişi) ise kadındır. Erkeklerin yaş ortalaması 23.01 iken, kadınların yaş ortalaması 25.56 olarak belirlenmiştir. Eğitim durumları açısından incelendiklerinde katılımcıların % 18.50'si (201 kişi) ilköğretim, % 46.59'u (506 kişi) lise, % 26.51'i (288 kişi) üniversite, % 5.61'i (61 kişi) yüksek lisans, % 2.76'sı (30 kişi) doktora düzeyinde eğitim almıştır. Ayrıca katılımcıların % 34.53'ünün (375 kişi) halen herhangi bir eğitim kurumunda eğitimine devam etmemekte olduğu; %3.95'inin (43 kişi) ilköğretim eğitimine, % 20.71'inin (225 kişi) lise eğitimine, % 32.22'sinin (350 kişi) üniversite eğitimine, % 5.80'inin (63 kişi) yüksek lisans eğitimine, % 2.76'sının (30 kişi) doktora eğitimine devam ettiği belirlenmiştir. Günlük internet kullanma durumları açısından örnekleme bireylerin % 4.05'inin (44 kişi) 0-29 dakika, %6.53'ünün (71 kişi) 30-59 dakika, % 16.20'sinin (176 kişi) 1-2 saat, % 17.31'inin (188 kişi) 2-3 saat, %17.58'inin (191 kişi) 3-4 saat, % 10.31'inin (112 kişi) 4-5 saat ve % 27.99'unun (304 kişi) 5 saatten fazla süre ile internet kullandıkları anlaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada katılımcıların Facebook kullanım amaçlarını belirlenmek için, Mazman (2009) tarafından geliştirilen, 5'li likert tipinde 11 maddeden oluşan ve iç tutarlılık katsayısı .793 olarak belirlenmiş olan "Facebook kullanım amacı ölçeği" kullanılmıştır. Söz konusu ölçekte 7 maddeden oluşan "Sosyal İlişkiler", 2 maddeden oluşan "Çalışmalara İlişkin" ve 2 maddeden oluşan "Günlük Kullanım" olmak üzere üç alt boyut yer almaktadır. Katılımcıların yaşamboyu öğrenme eğilimlerini belirlemek için ise, Diker Coşkun (2009) tarafından geliştirilen, 6'lı Likert tipinde 27 maddeden oluşan ve iç tutarlılık katsayısı .890 olarak hesaplanmış olan "Yaşamboyu öğrenme eğilimleri ölçeği" uygulanmıştır. Söz konusu ölçekte "Motivasyon", "Sebat", "Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk" ve "Merak Yoksunluğu" olmak üzere dört alt boyut yer almaktadır. Söz konusu veri toplama araçları sanal ortam üzerinden katılımcılara uygulanmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Çalışmada kullanılan veri toplama araçlarında yer alan ters maddelere verilen yanıtlar tersten kodlanarak düzenlenmiştir. Veri seti üzerinde uç değerlerin tespiti için maddelere verilen yanıtlar Z puanlarına dönüştürülmüştür. Z puanı değerlerine göre -3 ile +3 aralığı dışında yer alan değerler uç değerler olarak nitelendirilip (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012), yapılan inceleme sonucunda veri setinde uç değerlere rastlanmamıştır. Toplanan veriler üzerinden bireylerin demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla cinsiyet, eğitim durumu, günlük internet kullanım süresi değişkenleri bağlamında yüzde ve frekans değerleri hesaplanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin dağılımını belirlemek için çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Veri setinin çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerinin -1 ile +1 arasında olması, söz konusu dağılımın normal dağılım olduğuna işaret etmektedir (Huck, 2012). Yapılan inceleme sonunda, ölçeklerin toplam puan dağılımlarının ve alt boyut puan dağılımlarının normal dağılım sergiledikleri belirlenmiştir.

Katılımcıların veri toplama araçlarına verdikleri yanıtlara göre durumlarını belirlemek için, kullanılan ölçeklere ve bu ölçeklerin alt boyutlarına ilişkin aritmetik ortalama değerleri hesaplanmıştır. Ölçeklerin toplam puanları ve alt boyut puanları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Pearson korelasyon analizi, normal dağılıma sahip olan sürekli değişkenlerin ilişkilerinin belirlenmesinde kullanılan bir analizi yöntemidir (Altunışık ve ark., 2004). Korelasyon analizlerinin yorumlanmasında ise korelasyon katsayısı, mutlak değer olarak 1.00-0.70 arasında ise yüksek; 0,70-0.30 arasında ise orta; 0.30-0.00 arasında ise düşük bir ilişkiyi gösterdiği (Büyüköztürk, 2011) kriterleri temel alınmıştır.

6'lı likert şeklindeki Yaşamboyu öğrenme eğilimleri (YBÖE) ölçeği ile 5'li likert şeklindeki Facebook kullanım amacı (FKA) ölçeğinin yorumlanmasında ölçek ve alt boyutlarına ait aritmetik ortalama puanları için düşük, orta ve yüksek şeklinde üçlü bir sınıflandırma yapılmıştır. (En yüksek puan-en düşük puan)/aralık sayısı formülü ile yorumlama aralıkları için Tablo 1'deki değerlendirme kriterleri esas alınmıştır.

Tablo 1. Ölçeklere Ait Değerlendirme Aralığı ve Değerlendirme Kriterleri

Değerlendirme Kriteri	Değer aralığı	
	YBÖE Ölçeği	FKA Ölçeği
Düşük	1,00 – 2,66	1,00 – 2,33
Orta	2,67 – 4,33	2,34 – 3,66
Yüksek	4,34 – 6,00	3,67 – 5,00

Araştırmada toplanan veriler SPSS 21 programı kullanılarak analiz edilmiş, anlamlılık düzeyi olarak .05 belirlenmiştir.

BULGULAR ve YORUM

Katılımcıların Yaşamboyu Öğrenme Eğilimleri

İlk araştırma sorusu doğrultusunda katılımcıların, yaşamboyu öğrenme eğilimlerinin düzeylerini belirlemek için yaşamboyu öğrenme eğilimleri ölçeği ile elde edilen veriler üzerinden, ölçek geneline ve alt boyutlarına ait ortalama puanlar ile standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Söz konusu istatistiksel değerler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Yaşamboyu öğrenme eğilimleri ölçeğinden alınan ortalama puanlara ait betimsel istatistikler

Ölçek Alt Boyutları	n	$\bar{x}$	Ss
Motivasyon	1086	2,44	1,22
Sebat	1086	2,77	1,19
Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk	1086	3,44	1,43
Merak Yoksunluğu	1086	5,32	2,02
Ölçek Geneli	1086	3,10	,80

Tablo 2’de yer alan değerler, Tablo 1’de verilen değerlendirme kriterleri doğrultusunda incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin puan ortalamalarının yaşamboyu öğrenme eğilimleri ölçeğinin olumlu maddeler içeren “Motivasyon” alt boyutunda düşük ($\bar{x}=2,44$), “Sebat” alt boyutunda orta ($\bar{x}=2,77$) ve olumsuz anlam içeren “Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk” alt boyutlarında ise orta düzeyde ($\bar{x}=3,44$) bir değere sahip olduğu görülmüştür. Diğer yandan, olumsuz özelliklerin ön plana çıktığı “Merak Yoksunluğu” alt boyutunda ise, öğrencilerin yüksek düzeyde ($\bar{x}=5,32$) ortalama puana sahip oldukları anlaşılmıştır. Bu açıdan, katılımcıların yaşamboyu öğrenme konusunda yeterli motivasyona sahip olmadıkları, sebat gösteremedikleri, kendilerini öğrenmeyi düzenlemeden yoksun gördükleri ve öğrenmeye karşı merak duymadıkları söylenebilir.

Katılımcıların Facebook Kullanım Amaçları

İkinci araştırma sorusu doğrultusunda katılımcıların Facebook kullanım amaçlarının düzeylerini belirlemek için, Facebook kullanım amacı ölçeği ile elde edilen veriler üzerinden, ölçek geneline ve alt boyutlarına ait ortalama puanlar ile standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Söz konusu istatistiksel değerler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Facebook kullanım amacı ölçeği ortalama puanlarına ait betimsel istatistikler

Ölçek Alt Boyutları	n	$\bar{x}$	Ss
Sosyal İlişkiler	1086	2,93	,88
Çalışmalara İlişkin	1086	2,61	1,13
Günlük Kullanım	1086	3,36	1,18
Ölçek Geneli	1086	2,95	,86

Tablo 3'te yer alan değerler Tablo 1'de yer alan kriterler bağlamında incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin ölçek geneli puanlarının, orta düzeyde ($2,67 \leq \bar{x} < 3,66$) bir kullanım yoğunluğunu işaret ettiği görülmektedir. Ancak ortalama değerler üzerinden karşılaştırıldığında katılımcıların, Facebook'u en çok "Günlük Kullanım" ($\bar{x} < 3,36$), sonrasında sırasıyla "Sosyal İlişkiler" ($\bar{x} < 2,93$) ve "Çalışmalara ilişkin" ($\bar{x} < 2,61$) amaçları bağlamında kullandıkları söylenebilir.

Katılımcıların Facebook Kullanım Amaçları ile Yaşamboyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişki

Katılımcıların, her bir Facebook kullanım amacı ile yaşamboyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla yapılan Pearson Korelasyon analizinin sonuçları Tablo 4'te sunulmaktadır.

Tablo 4. Ölçeklerin Alt Boyutlarına İlişkin Pearson Korelasyon Tablosu

	YÖEÖ Alt Boyutları			
	Motivasyon	Sebat	Öğrenmeyi Düzenlemede Yoksunluk	Öğrenmede Merak Yoksunluğu
FKAÖ Alt Boyutları				
Sosyal İlişkiler	,133**	,101**	-,213**	-,220**
Çalışmalara İlişkin	,281**	,194**	-,042	-,076*
Günlük Kullanım	-,020	,011	-,277**	-,268**

** p<.01

* p<.05

Yapılan analiz sonucunda, her iki ölçeğin alt boyutlarının tamamı arasında düşük düzeyli ilişkiler olduğu görülmüştür ($0 \leq r < 3.00$). Bir başka ifade ile Facebook kullanım amaçlarının, yaşamboyu öğrenme eğilimi üzerinde çok düşük bir ilişkiye sahip olduğu söylenebilir. Bu açıdan, Facebook kullanım amacının yaşamboyu öğrenmeyi etkileyen bir değişken olmadığı yorumu yapılabilir. Ancak bu ilişki yaşamboyu öğrenme eğilimi ölçeğinin olumsuz anlam içeren öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk ve öğrenmede merak yoksunluğu boyutları ile Facebook kullanım amacı ölçeği alt boyutları arasında negatif yönlü olarak belirlenmiştir. Bir başka ifade ile "Sosyal İlişkiler" amaçlı Facebook kullanan bireyler, yaşamboyu

öğrenme eğilimlerinin “öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk” ($r = -.220$; $p < .01$) ve “öğrenmede merak yoksunluğu” ($r = -.213$; $p < .01$) boyutlarında daha düşük yeterlik belirtmişlerdir. Bu ilişki Facebook’un “Çalışmalara İlişkin” kullanımı ile “öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk” ($r = -.042$; $p > .01$) ve “öğrenmede merak yoksunluğu” ($r = -.076$; $p > .01$) boyutlarında etkili olmamaktadır. Son olarak Facebook’un “Günlük Kullanım” amacı ile yaşamboyu öğrenme eğiliminin “öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk” ($r = -.277$; $p < .01$), “öğrenmede merak yoksunluğu” ($r = -.268$; $p < .01$) boyutlarında düşük ama olumsuz bir etkisi olduğu görülmektedir. “Çalışmalara İlişkin” Facebook kullanımı ile özellikle yaşamboyu öğrenme eğiliminin “Motivasyon” boyutu ($r = .281$; $p < .01$) ile “Sebat” boyutu ($r = .194$; $p < .01$) arasında pozitif yönlü ama düşük bir ilişki bulunmaktadır. Sosyal ilişki ve günlük kullanım amaçlı Facebook kullanımının, yaşamboyu öğrenmenin öğrenmeyi düzenleyememe ve öğrenmede merak yoksunluğu konularında düşük ve negatif yönlü bir etkisi bulunmasına karşın; çalışmalara ilişkin Facebook kullanımının yaşamboyu öğrenmede motivasyon ve sebat boyutları üzerinde düşük olmakla birlikte önemli bir faktör olduğu görülmektedir. Ancak genel itibari ile Facebook kullanım amacı ile yaşamboyu öğrenme eğilimi arasında önemli bir ilişki bulunmamaktadır ($p < .05$).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bilgi iletişim teknolojilerinin sağladığı olanaklar, her yaştan bireye öğrenme fırsatı sunmakta ve bilgiye ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Küresel bağlamda milyonlarca üyeye sahip olan sosyal paylaşım ağları, en yaygın kullanılanların internet teknolojileri haline gelmiştir. Oldukça popüler bir sosyal paylaşım ağı olan Facebook’un kullanıcılarının, söz konusu sosyal paylaşım ağını kullanma amaçları ile yaşamboyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkiyi ele alan bu çalışmada, katılımcıların Facebook’u sırasıyla günlük ihtiyaçlara yönelik, sosyal ilişkiler kurma amaçlı ve akademik amaçlı çalışmaların yapılmasına ilişkin kullanmayı tercih ettikleri anlaşılmıştır. Söz konusu bulgu, Facebook’un çeşitli amaçlarla yaygın olarak kullanıldığını göstermekle birlikte, eğitsel amaçla kullanım tercihinin en sonda yer aldığına dikkat çekmektedir. Facebook’un eğitsel amaçlar bağlamında kullanılabilir özelliklere sahip olduğu (Aydın, 2012; Irwin, Ball, Desbrow ve Leveritt, 2012; Pollara ve Zhu, 2011) göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu sosyal paylaşım ağının eğitsel bağlamda daha etkin kullanımına yönelik yapılacak planlama ve uygulamaların, bireylerin yaşamboyu öğrenme eğilimlerini artırma konusunda, atıl durumdaki önemli bir potansiyeli işe koşabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada katılımcıların öğrenmeye karşı merak ve sebat düzeylerinin düşük olduğu gözlenmekle birlikte, öğretim amaçlı Facebook kullanım durumlarının öğrenenlerin merak ve sebat düzeyleri ile ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Öğrenme sürecinde merak düzeyinin, bireylerin öğrenme ihtiyacı hissetmesinde ve bu ihtiyaç doğrultusunda harekete geçmesinde (Berlyne, 1978; Day, 1982; Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012; Loewenstein, 1994); motivasyon ve sebat düzeylerinin ise, öğrenme sürecinin devamlılığının sağlanması ve öğrenme

hedeflerine ulaşılmasında etkili faktörler olduğu (Bandura, 1988; Çolakoğlu, 2002; Derrick, 2003; Diker Coşkun ve Demirel, 2012; Evans, 2003; McCombs, 1991; Rheinberg, Vollmeyer ve Rollett, 2000), düşünüldüğünde; Facebook gibi sosyal paylaşım ağlarının yaşamboyu öğrenme sürecindeki kullanımlarının, bireylerde öğrenme konusunda merak uyandırıp, onları öğrenme sürecine motive edip, öğrenme amaçlarına ulaşmaları doğrultusunda sebat düzeylerini arttıracığı söylenebilir. Bu doğrultuda yaşamboyu öğrenme sürecinde bireylerin öğrenme motivasyonları ve sebat düzeylerinin yüksek tutulması için Facebook üzerinden sunulacak eğitsel ortamın tasarımının öğrenenlerin ilgi ve meraklarını uyandıracak, onları öğrenmeye karşı motive edecek özelliklerde hazırlanması; öğrenme sonunda edinecekleri bilgi ve becerilerin faydaları vurgulanarak, öğrenme sürecinde devamlılık sağlanmaları hedeflenmelidir. Ayrıca, Facebook üzerinden tartışma gruplarının oluşturulması, bireylerin grup halinde etkinlikler düzenlemesi ve görüş alış-verişinde bulunmaları, onların öğrenme motivasyonlarını ve ilgilerini arttırmaları konusunda olumlu etkiye sahip olacağı düşünülmektedir.

Öğrenme sürecinde öz düzenleme becerileri, bireylerin kendi öğrenmelerini yönlendirmede ve belirlenen öğrenme hedeflerini gerçekleştirmede önemli bir etkendir (Pintrich, 1999; Reio, 2004; Zimmerman ve Pons, 1986). Araştırmanın bulguları doğrultusunda katılımcıların öğrenmeyi düzenleme konusunda kendilerini yetersiz oldukları gözlenmekle birlikte, söz konusu becerilerin, Facebook'un eğitsel amaçlı kullanımı arasında ilişki göstermesi, sosyal paylaşım ağlarının yaşamboyu öğrenmede etkin kullanımı konusunda bir ipucu niteliğinde olduğu söylenebilir. Bu nedenle, yaşamboyu öğrenme eğilimlerini arttırmaya yönelik yapılan uygulamalarda, bireylerin öz düzenleme becerilerini geliştirecek etkinlikler hazırlanması gereklidir. Söz konusu becerilerinin geliştirilmesi, Facebook'un yaşamboyu öğrenme amacıyla kullanımını daha etkin hale getireceği ve bireylerin bu teknolojiden eğitsel anlamda yararlanma düzeyini arttıracığı düşünülmektedir.

Çalışmanın bulguları ışığında, yaşamboyu öğrenme sürecinde sosyal paylaşım ağlarının sağladığı bilgi paylaşımı, iletişim ve etkileşim olanaklarının, eğitsel amaçlarla kullanımının, tüm bireyler açısından kendilerini geliştirme fırsatı oluşturacağı söylenebilir. Ayrıca, yaşamboyu öğrenme eğilimlerinin arttırılmasına yönelik olarak, bireylerin öğrenme amacı doğrultusunda sosyal paylaşım ağlarını daha doğru ve etkili kullanmalarının gerekliliği anlaşılmaktadır. Sosyal paylaşım ağlarının söz konusu eğitsel potansiyelinin daha etkin hale getirilmesinde ve yaşamboyu öğrenme kültürünün yaygınlaştırılmasında, eğitim planlamacıları, yetişkin eğitimcileri, örgün eğitim kurumları, basın ve yayın kuruluşları, devlet ve özel sektör kurumlarına sorumluluklar düşmektedir.

ÖNERİLER

Yaşamboyu öğrenme bireylerin hayatları boyunca devam eden bir süreçtir. Toplumdaki bireylerin yaşamboyu öğrenme kültürünü edinmeleri, bu doğrultuda internet teknolojilerinden yararlanabilmeleri ve aktif yaşamboyu öğrenen olmaları konusunda tüm kurum ve kuruluşlara, birlikte koordineli biçimde yürütmeleri

gereken sorumluluklar taşımaktadır. Bireylerin hayatlarının her döneminde, sosyal paylaşım ağlarını öğrenme amacıyla kullanabilmeleri için, politika yapıcıların alacağı kararlar doğrultusunda medya kurumları tarafından hazırlanacak yayınlar aracılığıyla toplumsal farkındalık oluşturulması; başta üniversiteler olmak üzere, eğitim planlamacıları, öğretim tasarımcıları, eğitim hizmeti sunan örgün ve yaygın eğitim kurumlarının desteği ile yapılandırılmış öğretimsel içeriklerin geliştirilmesi ve sosyal paylaşım ağları üzerinden sunulması gerekli görülmektedir. Ayrıca söz konusu öğrenme alışkanlığının genç bireylere kazandırılması amacıyla, örgün eğitim kurumlarının eğitim programlarında sosyal ağ temelli öğrenme etkinliklerine yer verilmesi ve hem sınıf içi hem de sınıf dışı planlı eğitsel uygulamalar düzenlenmesi, toplumdaki bireylerin yaşamboyu öğrenme eğilimlerini arttıracığı düşünülmektedir.

Konu ile ilgili yapılacak olan ileriki araştırmalarda, yaşamboyu öğrenme eğilimlerinin boyutları daha geniş bir kapsamda ele alınıp; bu boyutların, sosyal paylaşım ağları kullanımı ile ilişkileri üzerinde durulması, önemli bulgulara ulaştırabilir. Ayrıca yapılacak çalışmalarda katılımcıların cinsiyet değişkeni açısından dengeli sayıda seçilmesi, konu ile ilgili cinsiyet faktörünün detaylı olarak incelenmesini sağlayabilir. Söz konusu araştırmalarda nitel anlamda görüşme ve gözlem gibi veri toplama yöntemleri kullanılarak bireylerin görüşleri bağlamında konu ile ilgili daha detaylı bulgulara ulaşılabilir. Nicel anlamda konu ile ilgili farklı veri toplama araçları kullanılıp, elde edilen veriler üzerinden regresyon ve yol analizleri gibi çok değişkenli istatistikler uygulanarak, sosyal paylaşım ağlarının yaşamboyu öğrenme sürecinde kullanımı ve etkileri bütüncül bakış açısı ile ortaya konulabilir. Bu çalışmaların bulguları ışığında, sosyal paylaşım ağlarının yaşamboyu öğrenme sürecinde daha etkin kullanılabilmesi için eğitim politikacılarına, eğitim planlamacılarına, öğretim tasarımcılarına, yetişkin eğitimcilerine ve eğitim hizmeti sunan tüm kurum ve kuruluşlara konu ile ilgili uygulamalara yönelik yeni bakış açıları kazandırılabilmesi düşünülmektedir. Alınacak kararlar ve yapılacak planlamalar doğrultusunda, bireylerin ihtiyaçları uyarınca öğrenme fırsatlarına sahip olabilmeleri için, sosyal paylaşım ağları üzerinden sunulacak sistemli eğitsel uygulamaların süreç içerisindeki etkililiği belirlenip, mevcut durumun geliştirilmesi amacı ile eylem araştırmaları yürütülebilir ve farklı bağlamlarda en verimli sonuçlara ulaşılması konusunda neler yapılması gerektiği ortaya konulabilir. Tüm bu çalışmaların yaşamboyu öğrenen toplum oluşturulmasını destekleyeceği ve sosyal paylaşım ağlarının yaşamboyu öğrenme sürecindeki yerinin daha iyi anlaşılıp, daha etkin kullanılmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Akkoyunlu, B. (2008). Bilgi okur-yazarlığı ve yaşamboyu öğrenme. *VIII. International Educational Technology Congress (IETC)*, 6-9 Mayıs, Eskişehir.

- Alexander, B. (2006). Web 2.0: A new wave of innovation for teaching and learning? *EDUCAUSE Review Online*, 41(2), 32-44.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı* (3. Baskı). Sakarya: Sakarya Kitabevi.
- Aydın, S. (2012). A review of research on Facebook as an educational environment. *Educational Technology Research and Development*, 60(6), 1093-1106.
- Bandura, A. (1988). Self-regulation of motivation and action through goal systems. V. Hamilton, G. H. Bower ve N. H. Frijda (Eds.), içinde (s. 37-61). Netherlands: Springer.
- Beckett, D. ve Hager, P. (2002). *Life, work and learning : Practice in postmodernity*. NewYork: Routledge.
- Berlyne, D. E. (1978). Curiosity and learning. *Motivation and Emotion*, 2(2), 97-175.
- Bıçerli, M. K. (2012). *Türkiye'de hayat boyu öğrenmenin geliştirilmesi projesi*. 16.03.2014 tarihinde <http://kastamonu.meb.gov.tr/www/turkiye8217de-hayat-boyu-ogrenmenin-gelistirilmesi-projesi/icerik/38> adresinden ulaşılmıştır.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (15. baskı. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (15. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Calvó-Armengol, A., Patacchini, E. ve Zenou, Y. (2009). Peer effects and social networks in education. *The Review of Economic Studies*, 76(4), 1239-1267.
- Cormode, G. ve Krishnamurthy, B. (2008). Key differences between web 1.0 and web 2.0. *First Monday*, 13(6).
- Çolakoğlu, J. (2002). Yaşam Boyu Öğrenmede Motivasyonun Önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 155-156.
- Day, H. I. (1982). Curiosity and the interested Explorer. *Performance and Instruction*, 21, 19-22.
- Derrick, M. G. (2003). Creating environments conducive for lifelong learning. *New directions for adult and continuing education*, 2003(100), 5-18.
- Diker Coşkun, Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşamboyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Diker Coşkun, Y. ve Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşamboyu öğrenme eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 108-120.
- Ekici, M. ve Kıyıcı, M. (2012). Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 156-167.
- European Commission (1993). *Green paper on the European dimension of education*. Brussels: European Commission.
- European Commission (1995). *White paper on education and training teaching and learning towards the learning society*. Brussels: European Commission.

- European Union (1996). *European year of life long learning*. 25.11.2013 tarihinde http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11024_en.htm adresinden ulaşılmıştır.
- EURYDICE (2000). *Lifelong learning: The contribution of education systems in the member states of the European Union*. Brussel: Eurydice.
- Evans, N. (2003). *Making sense of lifelong learning: Respecting to needs of all*. NY: Routledge Falmer.
- Faure, E., Herrera, F., Kaddoura, A. R., Lopes, H., Petrovsky, A. V., Rahnema, M. ve Ward, F. C. (1972). *Learning to be : The world of education today and tomorrow*. Paris: UNESCO.
- Gorard, S. ve Selwyn, N. (2005). Towards a le@rning society? The impact of technology on patterns of participation in lifelong learning. *British Journal of Sociology of Education*, 26(1), 71-89.
- Gölbahar, Y., Kalelioğlu, F. ve Madran, O. (2010). Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı. *XV. Türkiye'de İnternet Konferansı*, 2-4 Aralık, İstanbul.
- Güleç, İ., Çelik, S. ve Demirhan, B. (2012). Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.
- Huck, S. W. (2012). *Reading statistics and research* (6th. Baskı). Boston: Pearson.
- Irwin, C., Ball, L., Desbrow, B. ve Leveritt, M. (2012). Students' perceptions of using Facebook as an interactive learning resource at university. *Australasian Journal of Educational Technology*, 28(7), 1221-1232.
- İşman, A. ve Hamutoğlu, N. B. (2013). Sosyal ağların eğitim öğretimde kullanılmasına ilişkin karma öğrenme öğrencilerinin görüşleri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 2(3), 61-67.
- Kadushin, C. (2012). *Understanding social networks: theories, concepts, and findings*: Oxford University Press.
- Kert, S. B. ve Kert, A. (2010). Sosyal ađ sitelerinin eğitsel amaçlı kullanılma potansiyelleri. *International Online Journal of Science*, 2(2), 486-507.
- Klamma, R., Chatti, M. A., Duval, E., Hummel, H., Hvannberg, E. T., Kravcik, M., . . . Scott, P. (2007). Social software for life-long learning. *Educational Technology & Society*, 10(3), 72-83.
- Knowles, M. (2009). Yetiřkinlerde öğrenme konusunda yeni bir teknoloji. A. Yıldız ve M. Uysal (Eds.), *Yetişkin eğitimi* içinde (s. 127-144). İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Korucu, A. T. ve Çakır, H. (2014). Bilgisayar öğretmeni adaylarının dinamik web teknolojilerine yönelik görüşleri. *XVI. Akademik Biliřim Konferansı*, 5-7 Şubat, Mersin.
- Köse, U. ve Çal, Ö. (2012). *Web 2.0 servislerinin sosyolojik olarak değerlendirilmesi*. 27.10.2013 tarihinde <http://ab.org.tr/ab12/bildiri/146.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- Laal, M. (2013). Lifelong learning and technology. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 83, 980-984.

- Liccardi, I., Ounnas, A., Pau, R., Massey, E., Kinnunen, P., Lewthwaite, S., . . . Sarkar, C. (2007). The role of social networks in students' learning experiences. *ACM SIGCSE Bulletin*, 39(4), 224-237.
- Llorens, F. ve Capdeferro, N. (2011). Facebook's Potential for Collaborative e-Learning. *Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento*, 8(2), 197-210.
- Loewenstein, G. (1994). The psychology of curiosity: A review and reinterpretation. *Psychological Bulletin*, 116, 75-98.
- Mazman, S. G. (2009). *Sosyal Ağların Benimsenme Süreci ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- McCombs, B. L. (1991). Motivation and lifelong learning. *Educational Psychologist*, 26(2), 117-127.
- McDonald, A. (2013). *Facebook in the classroom: Integration of online and classroom debates into classes*. 15.04.2014 tarihinde <https://akoatearora.ac.nz/ako-hub/good-practice-publication-grants-e-book/resources/pages/facebook-classroom-integration-onlin> adresinden ulaşılmıştır.
- McLoughlin, C. ve Lee, M. J. (2007). Social software and participatory learning: Pedagogical choices with technology affordances in the Web 2.0 era. *Ascilite Conference*, 2-5 December, Singapore.
- Moolenaar, N. M. ve Daly, A. J. (2012). Social networks in education: Exploring the social side of the reform equation. *American Journal of Education*, 119(1), 1-6.
- O'Reilly, T. (2009). *What is web 2.0 ?* CA: O'Reilly Media Inc.
- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M. ve Baysal, N. (2011). Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği. *6th International Advanced Technologies Symposium*, 16-18 Mayıs, Elazığ.
- Öztürk, M. ve Akgün, Ö. E. (2012). Üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları ve bu sitelerin eğitimlerinde kullanılmasıyla ilgili görüşleri. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 49-67.
- Pavlicek, A. (2013). Possibilities of social networks in education. *10th International Conference on Strategic Management and Its Support by Information Systems* içinde (s. 147-154). Czech Republic: Technical University of Ostrava.
- Pew Research Center (2013). *Social media update 2013*. 12.04.2014 tarihinde <http://www.pewinternet.org/2013/12/30/social-media-update-2013/> adresinden ulaşılmıştır.
- Pintrich, P. R. (1999). The role of motivation in promoting and sustaining self-regulated learning. *International Journal of Educational Research*, 31(6), 459-470.
- Pollara, P. ve Zhu, J. (2011). Social networking and education: Using Facebook as an edusocial space. *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*, March 7th, Tennessee, USA.

- Reio, T. G. (2004). Prior Knowledge, Self-Directed Learning Readiness, and Curiosity : Antecedents to Classroom Learning Performance. *International Journal of Self-Directed Learning*, 1(1), 18-25.
- Rennie, F. ve Morrison, T. (2013). *E-learning and social networking handbook: Resources for higher education* (2nd ed. Baskı). NY: Routledge.
- Rheinberg, F., Vollmeyer, R. ve Rollett, W. (2000). Motivation and Action in Self-Regulated Learning. M. Boekaerts, P. R. Pintrich ve M. Zeidner (Eds.), *Handbook of Self-Regulation* içinde (s. 503-529).
- Ryan, P. K. (2011). *Social networking*. NY: Rosen Publishing Group.
- Statistic Brain Center (2014). *Facebook statistics*. 12.04.2014 tarihinde <http://www.statisticbrain.com/facebook-statistics/> adresinden ulaşılmıştır.
- Şahin, Y. L. ve Kuzu, E. B. (2010). Öğrencilikte dönüşümler. F. Odabaşı (Ed.), *Bilgi ve iletişim teknolojileri ışığında dönüşümler* içinde. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Toğay, A., Akdur, T. E., Yetişen, İ. C. ve Bilici, A. (2013). *Eğitim süreçlerinde sosyal ağların kullanımı bir MYO deneyimi*. 28.10.2013 tarihinde <http://ab.org.tr/ab13/bildiri/302.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- Toprak, A. (2009). *Toplumsal paylaşım ağı Facebook*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- UNESCO (2013). *Lifelong learning*. 20.11.2013 tarihinde <http://uil.unesco.org/home/programme-areas/lifelong-learning-policies-and-strategies/news-target/lifelong-learning/9bf043146eaa0985e05daa9e12135f5b/> adresinden ulaşılmıştır.
- Yuen, S. C. Y. ve Yuen, P. (2008). Social networks in education. C. J. Bonk, M. M. Lee ve T. Reynolds (Eds.), *Proceedings of world conference on e-learning in corporate, government, healthcare, and higher education* içinde (s. 1408-1412). VA: Association for the Advancement of Computing in Education.
- Zimmerman, B. J. ve Pons, M. M. (1986). Development of a Structured Interview for Assessing Student Use of Self-Regulated Learning Strategies. *American Educational Research Journal*, 23(4), 614-628.